

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο Σχέδιο Νόμου

«Σύσταση και λειτουργία Επικουρικής Ακτοφυλακής»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

1. Επί της αρχής των ρυθμίσεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

Σκοπός του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι να προωθηθεί και να οργανωθεί ο εθελοντισμός στη χώρα μας σε ιδιαίτερα σημαντικούς και ευαίσθητους τομείς, όπως είναι η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών της χώρας, η καταπολέμηση της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών, η πρόληψη και προστασία της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, καθώς και η έρευνα και διάσωση σε περιπτώσεις θαλασσίων συμβάντων. Τούτο επιδιώκεται μέσω της οργάνωσης ενός δικτύου εθελοντικών ομάδων πολιτών, που θα δρουν υποστηρικτικά προς το έργο και την αποστολή του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, παρέχοντας συνδρομή με σαφή σχεδιασμό, συντονισμό και ανάλογη εκπαίδευση.

Η Επικουρική Ακτοφυλακή συγκροτείται αποκλειστικά από εθελοντές και εθελόντριες, είναι δε οργανωμένη κατά Ομάδες Επικουρικής Ακτοφυλακής που συνιστώνται στις νησιωτικές και ηπειρωτικές περιοχές ανά την επικράτεια, όπου εδρεύουν Λιμενικές Αρχές.

Ο θεσμός αυτός είναι ήδη δοκιμασμένος σε χώρες όπως η Μ. Βρετανία, οι Η.Π.Α. αλλά και οι Σκανδιναβικές χώρες. Τα Κράτη αυτά, με μακρά ναυτική παράδοση και ιστορία, έχουν από πολλών ετών υιοθετήσει και προάγει τον εθελοντισμό στα παραπάνω πεδία. Αξίζει, όμως, να τονιστεί ότι και στη χώρα μας σήμερα οι Λιμενικές Αρχές υποστηρίζονται στο έργο τους από επαγγελματίες και ερασιτέχνες αλιείς, ναυτικούς, κυβερνήτες επαγγελματικών και τουριστικών σκαφών, ιστιοπλόους, εκπαιδευτές των θαλασσίων μέσων αναψυχής και γενικότερα από ευαίσθητοποιημένους πολίτες που τιμούν το νόμο των κυμάτων: «Βοήθα σήμερα αυτόν που κινδυνεύει στη θάλασσα, αύριο μπορεί να βρίσκεσαι στη θέση του».

Η εμπειρία από την πολύχρονη λειτουργία των Επιχειρησιακών Κέντρων του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής έχει καταδείξει ότι ένας μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών σκαφών αναψυχής, χειριστών ταχυπλόων και μερικές φορές ακόμη και έμπειρων θαλασσοπλόων περιέρχεται, αρκετά συχνά σε κατάσταση κινδύνου, είτε λόγω υπερεκτίμησης των ναυτικών γνώσεων ή και των δυνατοτήτων του σκάφους, είτε λόγω απειρίας, είτε λόγω άγνοιας του μεγέθους των ναυτικών κινδύνων, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σοβαρά

συμβάντα που απαιτούν ταχεία κινητοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων μέσων και προσωπικού, ώστε να αποφευχθεί μια δυσάρεστη κατάληξη. Ανάλογη διαδικασία δράσης απαιτείται και σε περιπτώσεις θαλάσσιας ρύπανσης.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν ότι ήδη υφίσταται στη χώρα μας υψηλός βαθμός ωριμότητας ως ικανή και αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου η Πολιτεία να προχωρήσει πλέον στη θεσμοθετημένη οργάνωση της εθελοντικής προσφοράς στο θαλάσσιο χώρο. Με σκοπό την υλοποίηση αυτής της απόφασης, επιχειρείται, με το παρόν νομοσχέδιο, η καθιέρωση του θεσμού του «Εθελοντή Ακτοφύλακα» σε συνδυασμό με τη δημιουργία συγκροτημένων ομάδων, των «Ομάδων Επικουρικής Ακτοφυλακής» (ΟΜ.Ε.Α.), που συντονισμένα θα δρουν υποστηρικτικά δίπλα στις Λιμενικές Αρχές. Ο Εθελοντής και η Εθελόντρια Ακτοφύλακας της ΟΜ.Ε.Α. δεν θα αμείβεται με μισθό για τις υπηρεσίες που παρέχει και μετέχει στις εθελοντικές δράσεις της ομάδας του, σύμφωνα με τις γνώσεις, τις δεξιότητές του και την εκπαίδευση που προβλέπεται από τον προτεινόμενο Νόμο να του παρασχεθεί.

Με τον τρόπο αυτό, η χώρα μας αποκτά ένα σημαντικό θεσμό δίνοντας στους πολίτες, άνδρες και γυναίκες, τη δυνατότητα ενεργής και οργανωμένης συμμετοχής σε εθελοντικές δράσεις, που σχετίζονται με την προστασία τη θάλασσας και των ακτών από τη ρύπανση, την προστασία της ζωής στη θάλασσα και την έρευνα και διάσωση αλλά και την παροχή συνδρομής για την ασφάλεια πλόων και την ασφαλή θαλάσσια κυκλοφορία των ερασιτεχνικών σκαφών κάθε τύπου και είδους και των θαλασσίων μέσων αναψυχής.

Για λόγους άρτιας οργάνωσης και αποτελεσματικής λειτουργίας του νέου θεσμού, καθιερώνονται βαθμοί της ΕΠ.ΑΚΤ. οι οποίοι, όπως σαφώς διευκρινίζεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου, είναι τιμητικοί και άμισθοι. Επίσης, για σημειολογικούς λόγους καθιερώνεται έμβλημα και θυρεός της ΕΠ.ΑΚΤ. και παράλληλα δίδεται η δυνατότητα στους Εθελοντές Ακτοφύλακες να φέρουν προαιρετικά και μόνο κατά τον χρόνο άσκησης των εθελοντικών δράσεων στολή επιχειρήσεων.

Από τον προτεινόμενο νόμο δεν προκαλείται καμία επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

2. Επί των ρυθμίσεων:

Άρθρο 1

Σύσταση και Υπαγωγή

Συνιστάται η Επικουρική Ακτοφυλακή (εφεξής ΕΠ.ΑΚΤ.), η οποία θα αποτελέσει μηχανισμό εθελοντικής συνδρομής ως προς την εκτέλεση της αποστολής του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής και υπάγεται στο Αρχηγείο του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. που ιδρύθηκε με το Νόμο 3922/2011, Α' 35.

Στις διεθνείς σχέσεις θα χρησιμοποιείται ο όρος «Hellenic Auxiliary Coast Guard».

Άρθρο 2

Αποστολή της Επικουρικής Ακτοφυλακής

Η αποστολή της ΕΠ.ΑΚΤ. είναι η ενίσχυση και η υποστήριξη του έργου των Λιμενικών Αρχών ανά την επικράτεια, με την εθελούσια συμμετοχή πολιτών, κυρίως στους τομείς της προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και της ασφάλειας ναυσιπλοΐας.

Στην παράγραφο 2 εξειδικεύεται το αντικείμενο της αποστολής, ενώ στην παράγραφο 3 διευκρινίζεται ότι η εν λόγω αποστολή ασκείται αποκλειστικά και μόνον εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., οι δε εθελοντές και εθελόντριες δεν εμπλέκονται σε δραστηριότητες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σύγχυση μεταξύ της αποστολής των στελεχών του Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ. και των πολιτών Εθελοντών Ακτοφυλάκων.

Άρθρο 3

Απόκτηση ιδιότητας του Εθελοντή / Εθελόντριας Ακτοφύλακα

Στο άρθρο αυτό προσδιορίζεται ότι η ΕΠ.ΑΚΤ. αποτελείται αποκλειστικά από Εθελοντές και Εθελόντριες Ακτοφύλακες και διευκρινίζεται ότι υποψήφιος Εθελοντής Ακτοφύλακας/ Εθελόντρια Ακτοφύλακας (εφεξής Εθελοντής Ακτοφύλακας) δύναται να είναι κάθε Έλληνας και Ελληνίδα υπήκοος ή υπήκοος κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπήκοος τρίτου Κράτους ηλικίας 18 έως 60 ετών που διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα, κατά την τελευταία τουλάχιστον τριετία.

Στην παράγραφο 3 προβλέπονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του Εθελοντή Ακτοφύλακα και τα απαιτούμενα, για το σκοπό αυτό, δικαιολογητικά.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι το έργο του Εθελοντή Ακτοφύλακα είναι τιμητικό και άμισθο και μετέχει σε εθελοντικές δράσεις σύμφωνα με τις γνώσεις και τις δυνατότητές του.

Άρθρο 4

Σύσταση Ομάδων Επικουρικής Ακτοφυλακής

Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται η σύσταση των Ομάδων Επικουρικής Ακτοφυλακής (εφεξής ΟΜ.Ε.Α.) στις έδρες των Λιμενικών Αρχών της Επικράτειας.

Στην παράγραφο 2 διευκρινίζεται ότι οι ΟΜ.Ε.Α. υπάγονται διοικητικά και επιχειρησιακά στον Προϊστάμενο της Λιμενικής Αρχής στην έδρα της οποίας συνιστώνται.

Στην παράγραφο 3 προβλέπεται η συγκρότηση κάθε ΟΜ.Ε.Α και τίθεται ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύσταση τους η εγγραφή τουλάχιστον πέντε (05) Εθελοντών Ακτοφυλάκων σε αυτήν, προκειμένου να αποκτήσει την απαιτούμενη, για την επίτευξη του στόχου της, οντότητα.

Άρθρο 5

Δράσεις των ΟΜ.Ε.Α.

Στο άρθρο αυτό περιγράφονται λεπτομερώς οι δράσεις των ΟΜ.Ε.Α., οι οποίες σε κάθε περίπτωση ασκούνται υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση του Προϊσταμένου της Λιμενικής Αρχής στην περιοχή της οποίας έχουν συσταθεί.

Επίσης, προβλέπεται ο τυπικός τρόπος άσκησης των δράσεων των ΟΜ.Ε.Α. με τα προβλεπόμενα διακριτικά που θα πρέπει να φέρονται στα πλωτά, χερσαία ή και εναέρια μέσα που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 6

Σύσταση Επιτελικού Γραφείου ΕΠ.ΑΚΤ.

Με το άρθρο αυτό συνιστάται στο Αρχηγείο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Επιτελικό Γραφείο ΕΠ.ΑΚΤ. (εφεξής Ε.Γ./ΕΠ.ΑΚΤ.), για το συντονισμό, τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση του έργου τους,

Το Ε.Γ./ΕΠ.ΑΚΤ. συνεργάζεται με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που σχετίζονται με το έργο και τη δράση των ΟΜ.Ε.Α.

Άρθρο 7

Μέσα Εθελοντών

Προβλέπεται η δημιουργία και τήρηση του «Ειδικού Μητρώου Χερσαίων, Πλωτών και Εναερίων Μέσων Εθελοντών Ακτοφυλάκων» που θα τηρείται από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Ευαισθητοποίησης του Πολίτη και Εθελοντισμού, της Διεύθυνσης Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., το οποίο θα επικαιροποιείται προκειμένου να ενημερώνονται κατάλληλα και τα Επιχειρησιακά Κέντρα του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ.

Επίσης, ορίζεται ότι οι Εθελοντές Ακτοφύλακες κατά το χρόνο που τελούν υπό τις εντολές και οδηγίες του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. θεωρούνται οιονεί λιμενικά όργανα και τα χερσαία, πλωτά και εναέρια μέσα ιδιοκτησίας τους που έχουν δηλωθεί και καταγραφεί θεωρούνται οιονεί μέσα του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. κατά το χρόνο που συμμετέχουν σε εκπαίδευση, επιχείρηση ή συμβάν.

Άρθρο 8

Εκπαίδευση Εθελοντών Ακτοφυλάκων

Καθορίζεται η εισαγωγική εκπαίδευση των Εθελοντών Ακτοφυλάκων καθώς και η ανάλογη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση που λαμβάνουν μετά την εγγραφή τους στο ειδικό μητρώο .

Άρθρο 9

Έμβλημα – Θυρεός – Επισείων – Στολή – Διακριτικά – Βαθμοί και βαθμολογική εξέλιξη

Καθιερώνονται το έμβλημα, ο θυρεός, ο επισείων, η διακριτική ταινία με το έμβλημα, η στολή και τα διακριτικά των βαθμών της ΕΠ.ΑΚΤ.

Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι οι Εθελοντές Ακτοφύλακες, ανεξαρτήτως βαθμού, οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις εντολές και οδηγίες των στελεχών (Αξιωματικών, Υπαξιωματικών, Λιμενοφυλάκων) των Λιμενικών Αρχών.

Άρθρο 10

Ασφαλιστική κάλυψη των Εθελοντών Ακτοφυλάκων

Με την διάταξη αυτή καθορίζεται το ασφαλιστικό καθεστώς στο οποίο θα υπάγονται οι Εθελοντές Ακτοφύλακες.

Επίσης, προβλέπεται ότι με δαπάνη του Δημοσίου παρέχεται νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους Εθελοντές Ακτοφύλακες, που περιήλθαν σε κατάσταση ανασφάλιστου μετά την εγγραφή τους στο Ειδικό Μητρώο και νοσηλεύονται εξαιτίας τραυματισμού ή άλλου ατυχήματος που προκλήθηκε κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, ή κατά τη συμμετοχή τους σε εθελοντικές δράσεις της ΕΠ.ΑΚΤ.

Άρθρο 11

Εθελοντικές Εισφορές ΟΜ.Ε.Α.

Με στόχο την εκπλήρωση της αποστολής των ΟΜ.Ε.Α., καθορίζεται το κατ' έτος αναπροσαρμοζόμενο, με απόφασή της συνιστώμενης Επιτροπής, ποσό της εθελοντικής μηνιαίας εισφοράς των Εθελοντών Ακτοφυλάκων και οι σκοποί για τους οποίους διατίθενται οι υπόψη εισφορές

Άρθρο 12

Ευεργετικές διατάξεις

Για τους Εθελοντές Ακτοφύλακες με αποδεδειγμένη τουλάχιστον τριετή συνεχή υπηρεσία, θεσπίζονται ευεργετικές διατάξεις, ως έμπρακτη αναγνώριση της Πολιτείας στο σημαντικό και εθνικά ωφέλιμο έργο που προσφέρουν.

Επίσης, προβλέπεται ότι ο χρόνος απασχόλησης των Εθελοντών Ακτοφυλάκων κατά τη συμμετοχή τους στις εθελοντικές δράσεις της ΕΠ.ΑΚΤ. λογίζεται ως χρόνος απασχόλησης στην κύρια εργασία τους, οι δε εργοδότες υποχρεούνται να επιτρέπουν την απρόσκοπτη συμμετοχή των εθελοντών στο έργο τους, όταν αυτοί μετέχουν στις εν λόγω δράσεις.

Άρθρο 13

Επιβράβευση εξαιρετικών πράξεων

Για εξαιρετικές πράξεις που σχετίζονται κυρίως με τη διάσωση ανθρώπινης ζωής και την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των ακτών, απονέμονται στους Εθελοντές Ακτοφύλακες επιβραβεύσεις από τον Αρχηγό του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. δια του Προϊσταμένου της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής,

Ακόμη, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Εθελοντισμού, η 5^η Δεκεμβρίου καθιερώνεται στην Ελλάδα και ως ημέρα του Εθελοντή Ακτοφύλακα.

Άρθρο 14

Δωρεές

Η ΟΜ.Ε.Α. επιτρέπεται να αποδεχθεί δωρεές από εθελοντή ή τρίτο πρόσωπο ή οποιοδήποτε φορέα, οι οποίες έχουν σχέση με ναυτιλιακό, υλικοτεχνικό εξοπλισμό, πλωτά, χερσαία ή εναέρια μέσα καθώς και οποιοδήποτε άλλο μέσο ή υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση της αποστολής της.

Για το σκοπό αυτό, προβλέπεται ότι η δωρεά γίνεται αποδεκτή με απόφαση του Αρχηγού του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

Άρθρο 15

Κατάργηση ΟΜ.Ε.Α.

Στην παράγραφο 1 προβλέπεται ότι συσταθείσα ΟΜ.Ε.Α. δύναται να καταργηθεί με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Λιμενικής Αρχής στην έδρα της οποίας έχει συσταθεί, όταν δεν πληροί πλέον την αναγκαία προϋπόθεση της σύστασης της ή όταν δεν ανταποκρίνεται στην αποστολή της ΕΠ.ΑΚΤ., όπως αυτή ορίζεται στον προτεινόμενο νόμο.

Άρθρο 16

Αφαίρεση – Αναστολή της ιδιότητας των Εθελοντών Ακτοφυλάκων

Υπό τις προϋποθέσεις της διάταξης, δύναται να αφαιρεθεί ή να ανασταλεί η ιδιότητα του Εθελοντή Ακτοφύλακα

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ Ε.

ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α.

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ Γ.

ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ Χ.